

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Туристичне країнознавство

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ Туризмознавство _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ 242 Туризм _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ 24 Сфера обслуговування _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ Перший (бакалаврський) рівень _____
(назва ступеня вищої освіти)

Викладач к.геогр.н., доцент ГУРОВА ДАР'Я ДМИТРІВНА _____

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Туристичне країнознавство Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Гурова Дар'я Дмитрівна, кандидат географічних наук, доцент; доцент кафедри ТГРБ
Контактна інформація викладача	(061)7698403 (роб.), (локальний) 403, ауд. 385-А (IV корп.) 7698403, телефон викладача 0990438303, 0964180482 E-mail викладача daryazntu@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/ відеоконференції на платформі Zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 389 319 6211 Код доступу 20202021. (https://us04web.zoom.us/j/3893196211?pwd=L2g4WmJPZ2NOR0FHbGRXUjBzSGdrUT09)
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 150, кредитів – 5 кредити ЕКТС, розподіл годин: лекції – 30, практичні – 30, самостійна робота – 90, вид контролю – екзамен
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i> - https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultacyi-3 Консультативна допомога студенту надається у таких формах: - особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій https://zp.edu.ua/node/7904 (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю); - відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 389 319 6211; - листування за допомогою електронної пошти daryazntu@gmail.com (кожен день крім вихідних); - відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber або Telegram (кожен день крім вихідних, з 9.00 до 20.00); - спілкування телефоном (з 9.00 до 20.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

2. Постреквізити навчальної дисципліни

Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Туристичне країнознавство» є обов'язковими для подальшого вивчення дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування», «Організація екскурсійних послуг».

3. Характеристика навчальної дисципліни

Стрімкі економічні та соціальні процеси, які відбуваються у світі країн, а саме глобалізація, регіоналізація, приватизація, трансформація спонукають до постійної й глибокої обізнаності в цій сфері студентів вищих навчальних закладів. Студенти повинні добре розуміти сучасний світ, його структурні особливості, володіти інформацією про окремі країни. На тлі постійного вдосконалення освітнього стандарту з туризму і зростання кількості спеціальних навчальних дисциплін даної спрямованості країнознавча компонента залишається відносно стабільною і посідає одне з чільних місць у системі фахової підготовки студентів. Розвиток туристичного країнознавства пов'язаний зі змінами в політичній і соціально-економічній ситуації, переходом на засади ринкової економіки і демократизацією суспільного життя в нашій державі, входженням України до світового співтовариства. Туристичне країнознавство формує у свідомості студента локальні і глобальні структури сучасної картини світу у багатьох її

вимірах, і як навчальна дисципліна, задовольняє властиву людині цікавість, є практичною потребою підготовки фахівця з туризму.

Загальні компетентності:

ЗК 04 – Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК 05 – Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 07 – Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 14 – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 15 – Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетенції:

СК 01 – Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК 10 – Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

СК 12 – Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

СК 14 – Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 17 – Здатність трансформувати провідний міжнародний туристичний досвід в розвиток підприємницьких структур сфери туризму.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 01 – Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН 03 – Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН 04 – Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН 08 – Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПРН 13 – Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 25 – Виокремлювати закономірності формування та етапи розвитку національної та європейської культури від давнини до сучасності, розуміти тренди розвитку європейських культурних цінностей і вміти проводити історико-культурний їх аналіз для визначення перспектив інтеграції національного та європейського туризму.

4. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання майбутнім фахівцям комплексу знань про особливості територій країн та їх ресурсів щодо можливості їх використання в туристській діяльності.

Завдання: викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу у вивченні країн світу, закономірностей суспільно-політичних процесів, які впливають на розвиток політичної карти світу; сформувати уявлення про сучасний стан розвитку рекреації та туризму в провідних туристських країнах світу, викласти основні класифікації країн світу, надати країнознавчу характеристику країн, виокремити роль природних та історико-культурних рекреаційних ресурсів провідних туристських країн світу та туризму в цілому у різних регіонах світу; сформувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань, ознайомити з основними туристськими країнами світу.

5. Зміст та складові навчальної дисципліни

Тема	Вид заняття	Кількість годин	Розподіл балів
Тема 1. Туристське країнознавство як наука.	Лекція,	2	4
Політико-територіальні утворення	Практичне	2	

	Самостійне	6	
Тема 2. Класифікація країн	Лекція, Практичне Самостійне	4 4 12	8
Тема 3. Характеристика регіону Західна та Північна Європа	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 4. Характеристика регіону Східна та Південна Європа	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 5. Характеристика регіону Азія	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 6. Характеристика регіонів Північна та Латинська Америка	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 7. Характеристика регіонів Африка, Австралія та Океанія	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 8. Країнознавча характеристика Франції як провідної країни Європейського регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 9. Країнознавча характеристика США як провідної країни Американського регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 10. Країнознавча характеристика Китаю як провідної країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 11. Країнознавча характеристика ПАР як провідної країни Африканського регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 12. Країнознавча характеристика Єгипту як провідної країни Близькосхідного регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 13. Країнознавча характеристика Індії як провідної країни Південно-азійського субрегіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Тема 14. Країнознавча характеристика Бразилії як провідної країни Латиноамериканського регіону	Лекція, Практичне Самостійне	2 2 6	4
Поточний контроль	Змістовні модулі	150	60
Підсумковий контроль	Екзамен	8	40

6. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, 15 практичних заняттях. Її головною метою є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок. Здійснюється вона безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом. Згідно навчального плану на самостійну роботу з курсу «Туристичне країнознавство» відведено 90 академічних годин. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: денна форма – 1:1,5; заочна – 1:11,5. Тижневих годин (денна форма) – 10.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати та відстоювати власну точку зору. Йдеться передусім про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Обов'язковим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Це сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою:

1. <https://demcourse.theworkademy.com/uk/#introshttps://vumonline.ua/course/project-management/>
2. https://courses.prometheus.org.ua/courses/UCU/History001/2016_T1/about
3. <https://www.360cities.net/>
4. <https://www.geoguessr.com/seterra/uk>

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Отримання навичок Soft Skills.

Рівень успіху вже давно перестав залежати тільки від того, наскільки добре фахівець виконує свої безпосередні обов'язки. Сьогодні не менш важливі й Soft Skills («м'які навички») – універсальні непрофесійні якості, які допомагають нам взаємодіяти між собою в команді, спільноті, громаді незалежно від сфери діяльності. Рекомендовані матеріали щодо отримання:

1. Комунікативних навичок – <https://www.youtube.com/watch?v=P-d-sReyvvhg>, https://www.youtube.com/watch?v=E0_xlfqTCx4
2. Уміння робити самопрезентацію – <https://www.youtube.com/watch?v=gWGYTtPHh9w>
3. Уміння критично мислити – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+СТИUC101+2022_T2_3/about <https://vumonline.ua/course/school-of-effective-thinking/>
4. Здібностей до організації, управління колективом або групою співробітників – <https://zap.dcz.gov.ua/publikaciya/yak-staty-liderom-yak-rozvynuty-v-sobi-liderski-yakosti>
5. Уміння досягати мети – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MINDSHIFT101+2021_T2/about <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/case-study/>
5. Побудови кар'єри. ВУМонлайн – <https://vumonline.ua/course/career-building/>.
6. Набуття базових знань про глобальні екологічні виклики сьогодення та інструменти їх подолання – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WWF+WF101+2023_T1/about <https://vumonline.ua/course/air-quality-monitoring-for-citizens/>
7. Уміння розбиратися у політичних течіях та соціально-економічних процесах – <https://vumonline.ua/course/political-ideologies/> <https://vumonline.ua/course/principles-of-social-market-economy/>

В умовах дії обставин непоборної сили рекомендовані такі курси з онлайн-освіти:

- Перша психологічна допомога в екстрених і кризових ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/first-psychological-aid/>
- Формування соціальної поведінки людей з інвалідністю в критичних ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/formation-of-social-behavior-of-people-with-disabilities-in-critical-situations/>
- Перша домедична допомога в умовах війни https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FAW+2022_T2/about

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачено навчальним планом. Але в умовах дії обставин непоборної сили індивідуальні завдання є однією із форм організації навчання у Національному

університеті «Запорізька політехніка», яка має на меті диверсифікацію засобів забезпечення якості освіти – поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці після закінчення дії вказаних обставин. Виконання індивідуального завдання можливе виконання країнознавчої характеристики країни на вибір (план подано нижче).

Програма країнознавчого дослідження

1. Географія, площа і ландшафт країни.
2. Клімат.
3. Водні ресурси.
4. Рослинність і тваринний світ.
5. Історичний нарис (короткий, основні історичні віхи та визначні події в формуванні держави).
6. Населення, демографія, столиця і великі міста.
7. Політичний устрій.
8. Релігія.
9. Мова.
10. Валюта.
11. Транспорт (як можна дістатися в країну, як пересуватися країною та містами).
12. Прокат машин.
13. Зв'язок (як дзвонити в Україну, всередині країни).
14. Час (різниця в часі з Києвом).
15. Святкові й неробочі дні.
16. Робочий час (як працюють установи, банки, пошта, телеграф, магазини).
17. Кухня (національні особливості).
18. Чайові (розмір, кому прийнято давати чайові).
19. Вимірювання (чи існує відмінність у вимірюваннях ваги, довжин, відстані тощо).
20. Електроприлади (відмінності у напрузі, частоті струму, формі розеток).
21. Фото- і відео зйомка (де дозволяється, або забороняється зйомка).
22. Подарунки і сувеніри.
23. Митні правила та обмеження.
24. Характеристика туристських районів та місцевих пам'яток природи, культури та історії (основна частина, не менше 5 сторінок).

8. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання

Для денної форми навчання:

- усне опитування у відповідності до вивчених тем дисципліни;
- опрацювання опорного конспекту лекцій (самостійні письмові роботи);
- індивідуальна самостійна робота на практичних заняттях;
- участь у обговоренні актуальних подій в галузі туризму, гостинності, готельного та ресторанного бізнесу (на лекційних та практичних заняттях);
- вирішення ситуаційних вправ на практичних заняттях;
- модульна контрольна робота (тестовий контроль).

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється на практичних заняттях (денна) або в системі дистанційної освіти Moodle (денна та заочна)..

Здобувачі заочної форми навчання виконують контрольну роботу (окреме або комплексне індивідуальне завдання). Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки здобувач допускається до екзамену.

Критерії оцінювання

Згідно з діючою в Національному університеті «Запорізька політехніка» системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- рубіжний (модульний);
- підсумковий (екзамен).

Позитивною вважається оцінка від 60 до 100 балів. Поточний контроль знань студентів протягом семестру містить оцінку роботи на лекційних, практичних заняттях, самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Робота на практичних заняттях:

Під час занять студенти усно доповідають на питання, виконують розрахункові роботи, виконують певні завдання. Активна робота студента на занятті оцінюється в 4 бали.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
4	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
3	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
2	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів

Опрацювання тематики наведеної для самостійної роботи та використання отриманих знань під час виконання завдань дають змогу кожному студенту підвищити отриману оцінку за кожне практичне завдання.

Рубіжний контроль здійснюється за підсумками змістовних модулів.

Підсумковий контроль засвоєння здійснюється по завершенню курсу на базі проведення екзамену. Екзамен – 40 балів. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем. Структура екзамену: 3 питання, які містяться в екзаменаційному білеті (перше і друге оцінюються в 10 балів, третє, підвищеної складності, у 20 балів). Максимальна кількість складає 40 балів. При дистанційному навчанні використовуються тестові завдання. Тест складається з питань, які в сумі дають також 40 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ

Бали за 1-2 питання	Бали за 3 питання	Критерії оцінки
10-9	20-17	отримують студенти, які повністю розкрили сутність питання, дали чітке визначення понять або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.
8-6	16-12	отримують студенти, які правильно, але не повністю розкрили сутність питання або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
5-3	11-6	отримують студенти, які лише частково розкрили сутність питання

9. Інформаційне забезпечення курсу

1. Мальська М., Гамкало М., Бордун О. Туристичне країнознавство. Європа. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 224 с.
2. Мальська М. Бордун О., Гамкало М. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.
3. Доценко А. Туристичне країнознавство. Київ : Університет «Україна», 2022. 148 с.
4. Мальська М., Антонюк Н., Занько Ю., Ганич Н. Країнознавство : теорія та практика. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 528 с.
5. Лизогуб В.А. Країнознавство. Харків, 2019. 384 с.
6. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство : навч. посібник. Одеса : Атлант, 2019. 392 с.
7. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Київ : Олді плюс, 2020. 808 с.

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка».

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Списування під час тестових та контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, в тому числі на лекційних заняттях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 3-х днів – мінус 10%, тиждень – мінус 25%, більше тижня – мінус 50%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня бакалавр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».

Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі тощо). Передбачається перезарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів, був слухачем курсів на дистанційних платформах Coursera, Prometheus, ВУМонлайн, EdEra тощо.